

รายวิชา สุขศึกษา

รหัสวิชา พ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ วัยรุ่นกับการเจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต

ครูผู้สอน ครูกฤษณา แก้วพิพัฒน์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตในวัยรุ่นได้อย่างถูกต้อง
๒. วิเคราะห์ภาวะการเจริญเติบโตทางร่างกายของตนเองกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง
๓. เห็นถึงความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต

คำถามชวนคิด

“ช่วงก่อนเปิดเทอม นักเรียนคนใด
ที่ต้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายบ้าง ?”

เพราะเหตุใด ?

การที่นักเรียนมีขนาดร่างกายที่ใหญ่ขึ้น มีส่วนสูงที่เพิ่มขึ้นและมีน้ำหนักที่มากขึ้นนั้นเพราะนักเรียนกำลังเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ทุกคนจึงต้องมีความเข้าใจ และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของตนเองได้

ใบความรู้ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต”
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง วัยรุ่นกับการเจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต
รายวิชา สุขศึกษา รหัสวิชา พ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑.

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของวัยรุ่น

การที่วัยรุ่นมีการเจริญเติบโตนั้นเกิดจากปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

๑ ปัจจัยภายใน หมายถึง ปัจจัยที่มีอยู่แล้วภายในร่างกายของมนุษย์แล้วส่งผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยรุ่น ประกอบด้วย

๑) ปัจจัยภายใน หมายถึงปัจจัยที่มีอยู่แล้วภายในร่างกายของมนุษย์แล้วส่งผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยรุ่น ประกอบด้วย

๑.๑ พันธุกรรม เป็นการถ่ายทอดลักษณะเฉพาะต่างๆ จากบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลาน ทำให้มนุษย์มีลักษณะบางอย่างแตกต่างกันออกไป ซึ่งลักษณะทั่วไปของการถ่ายทอดทางพันธุกรรม มี ๒ ลักษณะ ซึ่งแยกได้ดังนี้

๑) ลักษณะทางกาย ได้แก่ สัดส่วนของร่างกาย ความสูงความเตี้ย รูปลักษณะภายนอก เช่น ลักษณะเส้นผม สีตา สีผม เป็นต้น กลุ่มเลือด เพศ รวมถึงความผิดปกติและโรคที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม เช่น โรคโลหิตจาง โรคธาลัสซีเมีย เป็นต้น

๒) ลักษณะทางสติปัญญา โดยพบว่าเด็กที่เกิดในครอบครัวที่มีระดับสติปัญญาต่ำ จะมีแนวโน้มที่จะมีเชาวน์ปัญญาต่ำด้วย แต่ไม่เสมอไป เพราะพบว่าปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมเป็นตัวกระตุ้นการเพิ่มโอกาสทางการเรียนรู้ของเด็ก ทำให้มีการพัฒนาทางสติปัญญาเพิ่มขึ้นได้บ้าง

๑.๒ พื้นฐานทางอารมณ์และจิตใจ พบว่าบุคคลที่มีจิตใจที่มั่นคง จะทำให้มีพัฒนาการด้านต่างๆ ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย สังคม บุคลิกภาพ หรือสติปัญญา โดยที่อารมณ์นั้นเป็นผลเนื่องมาจากพันธุกรรมและปัจจัยแวดล้อมภายนอกประกอบกัน

ดังนั้นวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงของระดับฮอร์โมนต่างๆในร่างกายค่อนข้างมาก ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลง หรือมีการขึ้นลงของอารมณ์อย่างรวดเร็ว ซึ่งหากไม่สามารถปรับพื้นฐานของอารมณ์ของตนเองให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมได้ ก็จะส่งผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการได้ในที่สุด

๒ ปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัจจัยที่เกิดขึ้นภายนอกร่างกาย ซึ่งส่งผลต่อการเจริญเติบโต และพัฒนาการของวัยรุ่น

๒.๑ การอบรมเลี้ยงดูและสัมพันธภาพภายในครอบครัว เป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญมากต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของมนุษย์ โดยเริ่มตั้งแต่ในช่วงวัยทารก วัยเด็ก จนถึงวัยรุ่น เนื่องจากมีการซึมซับสิ่งต่างๆที่ได้จากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง การที่ได้อยู่ในครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูที่ดี มีความรัก ความเอาใจใส่ และความเข้าใจ ก็จะทำให้เด็กสามารถเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความพร้อมทั้งวุฒิภาวะทางด้านร่างกาย อารมณ์ ตลอดจนมีพัฒนาการที่สมวัย สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข แต่หากครอบครัวขาดการ

ใบความรู้

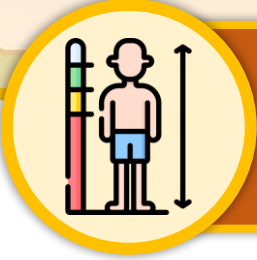
เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต

คำถามชวนคิด

การประเมินการเจริญเติบโต
ทางร่างกายของนักเรียนนั้น
จะประเมินจากสิ่งใด

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโต

ปัจจัย
ภายใน

ปัจจัยที่มีอยู่แล้วภายในร่างกาย
ของมนุษย์

ปัจจัยที่เกิดขึ้นภายนอกในร่างกาย

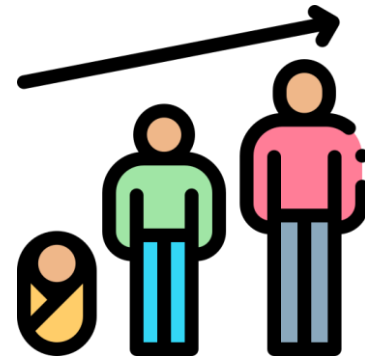

ปัจจัย
ภายนอก

ปัจจัยภายใน

คือ ปัจจัยที่มีอยู่แล้ว**ภายในร่างกาย**ของมนุษย์
ส่งผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยรุ่น

ปัจจัยภายใน

๑. พันธุกรรม มี ๒ ลักษณะ คือ

๑.๑ ลักษณะทางกาย

- สัดส่วนร่างกาย ความสูง น้ำหนัก
- สีของดวงตา สีผิว เป็นต้น
- กรุ๊ปเลือด A , B , O , AB
- เพศ
- โรคที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม

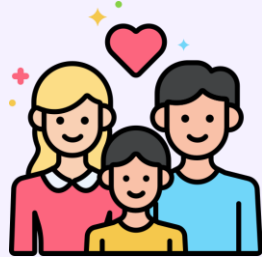
๑.๒ ลักษณะทางสติปัญญา

ปัจจัยภายใน

๒. พื้นฐานทางอารมณ์ จิตใจ

พันธุกรรม

ปัจจัยภายนอก

ปัจจัยภายนอก

คือ ปัจจัยที่เกิดขึ้น **ภายนอก**ร่างกาย
เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือไม่เกิดขึ้นเอง
ตามธรรมชาติ

ปัจจัยภายนอก

๑ การอบรมเลี้ยงดูและสัมพันธภาพในครอบครัว

ปัจจัยภายนอก

๒ สภาพแวดล้อมทางสังคม

ปัจจัยภายนอก

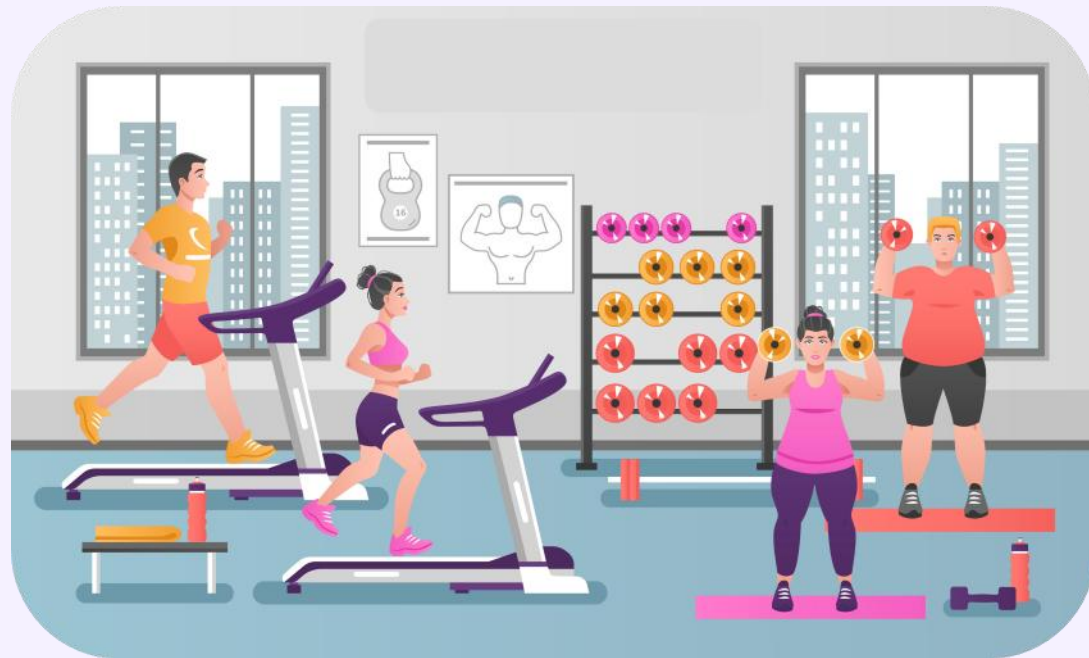
๓ อาหารที่บริโภค

ปัจจัยภายนอก

๔ การออกกำลังกายที่เหมาะสมกับวัย

ปัจจัยภายนอก

๕ การเจ็บป่วยหรืออุบัติเหตุ

ใบงาน เรื่อง “ภาวะการเจริญเติบโตของฉันทน์ กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง”
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง วัฏรุ่นกับการเจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต
 รายวิชา สุขศึกษา รหัสวิชา พ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนกรอกข้อมูลตามความเป็นจริง และวิเคราะห์ภาวะการเจริญเติบโตของฉันทน์ กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องและครบถ้วนลงในใบงาน

การวิเคราะห์ปัจจัย	เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	ข้อดีของตนเอง	ข้อจำกัดของตนเอง	แนวการพัฒนาตนเองให้สมวัย	ข้อคิดเห็นจากเพื่อน
ปัจจัยภายใน					
พันธุกรรม (ทางกาย)					
พันธุกรรม (สติปัญญา)					
พื้นฐานทางอารมณ์/จิตใจ					
ปัจจัยภายนอก					
ครอบครัว					
สังคม					
อาหาร					
ออกกำลังกาย					
อุบัติเหตุ					

ชื่อ - สกุล ..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงาน

เรื่อง ภาวะการเจริญเติบโตของฉันทน์ กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ตัวแทนนักเรียนนำเสนอ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้

คำถามชวนคิด

“ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะการณ้เจริญเติบโต
ที่สมวัยนั้นมีอะไรบ้าง”

สรุปบทเรียน

การเจริญเติบโตของร่างกายนั้นจะเป็นไปตามปกติและสมวัย หรือมีการเจริญเติบโตที่เร็วหรือช้า มีผลมาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พันธุกรรม ภาวะโภชนาการ การออกกำลังกายให้เหมาะสมกับวัย การพักผ่อนที่เพียงพอ และภาวะการเจ็บป่วยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต เราจึงควรสังเกตตนเอง ชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของตนเอง เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน และวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ทำให้เรามีภาวะการเจริญเติบโตที่สมวัย

กิจกรรม “สีไหนดี?”

๑. สำรวจรูปร่างตนเอง

๒. หยิบบัตรกระดาษสี

ตามสีที่คิดว่าน่าจะเป็นไปตามเกณฑ์ที่คาดคะเนไว้

สีแดง - สูงกว่าเกณฑ์

สีเขียว - ตามเกณฑ์

สีเหลือง - ต่ำกว่าเกณฑ์

กิจกรรม “สีไหนดี?”

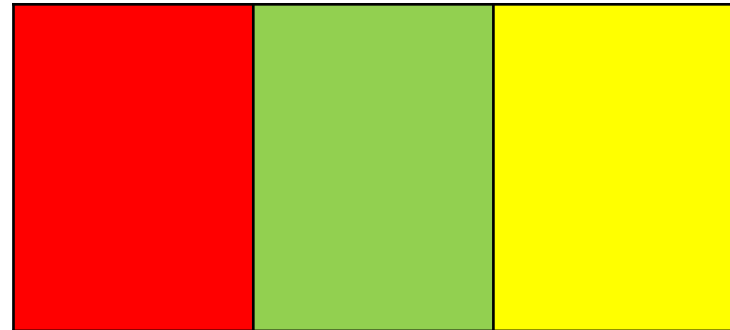
ชื่อ-สกุล ..... เลขที่ .....

อายุ ..... ปี

ส่วนสูง ..... ซม.

น้ำหนัก ..... กก.

สี

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานการเจริญเติบโต
ของเด็กไทย

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. สื่อ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานการเจริญเติบโตของเด็กไทย
๒. ใบงาน เรื่อง “การเจริญเติบโตตามเกณฑ์ของฉัน”
๓. ใบความรู้เรื่อง “เกณฑ์มาตรฐานการเจริญเติบโตของเด็กไทย”

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

